

naujasis miesto
Katekizmas

Evangelinio tikėjimo pagrindai

UDK 27-284

Ke73

Timothy Keller, Sam Shammas
NEW CITY CATECHISM

Iš anglų kalbos vertė Valdas Bačkulis
Nuorodas į istorinius Reformacijos katekizmus parengė
Holger Lahayne

Naujasis miesto katekizmas yra bendras Lietuvos evangelikų
reformatų, „Tikėjimo žodžio“ ir „Miesto“ bažnyčių leidinys

ISBN 978-9986-675-64-8

Turinys

Rengėjų pratarmė	5
Leidėjų pratarmės	9
Nuorodos į istorinius Reformacijos katekizmus ir jų trumpinimai	17

I dalis

Dievas, sukūrimas ir nuopuolis, įstatymas	21
---	----

II dalis

Kristus, atpirkimas, malonė	35
-----------------------------	----

III dalis

Dvasia, atnaujinimas, augimas malone	47
--------------------------------------	----

RENGĖJŲ PRATARMĖ

Klausimas: koks yra svarbiausias žmogaus tikslas?

Atsakymas: svarbiausias žmogaus tikslas – šlovinti Dievą ir džiaugtis Juo per amžius.

Klausimas: kokia vienintelė tavo paguoda gyvenant ir mirštant?

Atsakymas: ne kad aš pats esu sau šeimininkas, bet kūnu ir siela, gyvendamas ir mirdamas, priklausau savo ištikimajam Gelbėtojui – Jėzui Kristui.

Ne vienas iš jūsų tikriausiai atpažinote čia pacituotus įžanginius klausimus ir atsakymus iš *Vestminsterio* ir *Heidelbergo* katekizmų. Tačiau ar kas žino visą šių katekizmų tekstą? Vargu, ir kam gi to reikia? Juk šiais laikais katekizmų beveik niekas nebesimoko – gyvename ne viduramžiais, kad verstume vaikus, juolab suaugusius, atmintinai mokytis katekizmą.

Tai kodėl mes, Gospel Coalition ir Redeemer Presbyterian Church atstovai, parengėme *Naująjį miesto katekizmą*? Nedaug kas šiandien žino, kad anuomet bažnyčios nuolat sudarydavo naujus katekizmus ir jais naudodavosi – joms tai buvo įprasta, svarbu ir būtina. Pavyzdžiui, ankstyvoji Škotijos bažnyčia, nors ir turėjo *Kalvino ženevos katekizmą* (1541) bei *Heidelbergo katekizmą* (1563), 1581 m. parengė *Craigo katekizmą*, 1595 m. – *Duncano lotyniškąjį katekizmą*, 1644 m. – *Naująjį katekizmą*, kol galiausiai ėmė naudoti *Vestminsterio katekizmą*.

Galime paminėti ir puritonų dvasininką Richardą Baxterį, tarnavusį Kidderminsterio mieste XVII amžiuje. Norėdamas, kad vyrai namuose būtų pasirėngę ir galėtų mokyti šeimyną tikėjimo tiesų, jis parašė *Šeimos katekizmą*. Baxterio katekizmas buvo nesudėtingas, pritaikytas paprastiems žmonėms, ir padėjo bibliiniu žvilgsniu pažvelgti į to meto gyvenimo realijas.

TRYS TIKSLAI

Istoriniai katekizmai buvo rašomi siekiant bent trijų tikslų. Pirmas – išsamiai išaiškinti Evangeliją ne tik atskleidžiant jos esmę, bet ir parodant, kuo Evangelija remiasi, – bibliinėmis Dievo, žmogaus prigimties, nuodėmės bei kitomis doktrinomis. Antra, tai padaryti buvo siekiama taip, kad būtų atsiliepta į to meto erezijas, paklydimus ir kitus kultūros iššūkius, jiems

priešpastatant evangelines tiesas. Trečias, labiau pastoracinis, tikslas buvo ugdyti išsiskiriančius iš pasaulio kultūros žmones, kuriuose panašumas į Kristų atsispindėtų ne tik asmeniniame, bet ir bendruomeniniame bažnyčios gyvenime.

Šie trys tikslai ir atsako į klausimą, kodėl turėtų būti rašomi nauji katekizmai. Evangelijos doktrinų aiškinimas juose neturi skirtis nuo ankstyvesnių katekizmų, tačiau laikui bėgant keičiasi kultūra, atsiranda nauji paklydimai, išbandymai ir iššūkiai, kuriuos turime būti pasirengę priimti ir į juos atsakyti.

Todėl mes ir nusprendėme parengti Naujajį miesto katekizmą, pasinaudodami Kalvino Ženevos, Vestminsterio *trumpuoju* ir *Didžiuoju katekizmais*, ypač – *Heidelbergo katekizmu*. Naujajame miesto katekizme perteikti ir šių didžiųjų Reformacijos amžiaus katekizmų lobiai bei įžvalgos, ir paliesti kai kurie tikėjimo klausimai, kylantys žmonėms šiandien.

Taip pat nutarėme *Naujajį miesto katekizmą* sudaryti tik iš 52 klausimų ir atsakymų (palyginimui – *Heidelbergo katekizmą* sudaro 129, o *Trumpąjį Vestminsterio katekizmą* – 107 klausimai). Kiekvienai metų savaitei skirtas tik vienas klausimas ir atsakymas. Toks išdėstymas patogus bažnyčioms, naudojančioms liturginį pamokslavimo kalendorių.

Šiame katekizme mes pateikėme dar vieną naujovę. Pastebėjome, kad tėvai, kurie moko savo vaikus vaikų

katekizmo, o patys mokosi iš suaugusiems skirto katekizmo, susiduria su tam tikrais keblumais. Vaikams tenka mokytis vienokius klausimus ir atsakymus, o tėvams – visiškai kitokius. *Naujasis miesto katekizmas* yra bendras ir suaugusiųjų, ir vaikų katekizmas. Kitaip tariant, tas pats klausimas skirtas ir vaikams, ir suaugusiems, o vaikų atsakymas (jis pažymėtas spalvotai) yra dalis viso suaugusiųjų atsakymo. Taigi ir tėvai, ir vaikai galės mokytis iš vieno katekizmo tuo pačiu metu.

LEIDĖJŲ PRATARMĖS

Daugelis krikščionių pagarbiai ir viltingai žvelgia į ekumeniją tarp bažnyčių. Brandūs krikščionys, mano nuomone, šioje bendrystėje vertina ne tik iškilmingus geranoriškus palinkėjimus, bet ir konkrečius tikėjimo darbus Jėzuje Kristuje (Rom 15, 17; Jok 2, 18; Ef 2, 10). Bendras trijų bažnyčių leidinys *Naujasis miesto katekizmas* yra solidus ir praktiškas žingsnis Lietuvos evangelinių bažnyčių ekumenijoje. Tai nedidelis, tačiau gerai nugludintas teologinis kūrinys, besiremiantis kanoniniais reformatų – presbiterionų išpažinties tekstais.

Lietuvos evangelikai reformatai yra įpratę žvelgti į istorinius kontinentinės Europos reformatoriško tikėjimo dokumentus, tokius kaip *Heidelbergo katekizmas* (1563), *Antrasis šveicariškasis išpažinimas* (1566), tačiau šiais globalizacijos laikais vertinga pažvelgti ir į vėlesnius – *Trumpąjį Vestminsterio katekizmą* (1647), *Vestminsterio tikėjimo išpažinimą* (1647), kurie svarbūs ne tik Didžiosios Britanijos, bet ir pasaulio reformuotoms – presbiteriškoms bažnyčioms.

Šio katekizmo leidėjai pridėjo nuorodas į Lietuvoje įprastai naudojamus istorinius išpažinimus: *Heidelbergo katekizmą*, *Antrąjį šveicariškąjį išpažinimą* ir *Mažąjį katekizmą* (1581/1653). Tai suteikia papildomų galimybių nagrinėjant *Naująjį miesto katekizmą*. Pastarieji istoriniai tikėjimo išpažinimo dokumentai pasaulyje plačiai žinomi, išskyrus *Mažąjį katekizmą*, kuris yra vietinis, Lietuvoje subrandintas evangelikų teologinis kūrinys. Verta žinoti ir suprasti jo genezę.

Pirmieji Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės evangelikų leidiniai – Brastoje išleisti *Mažasis ir Didysis katekizmai* (1553/1554) – buvo sudaryti pagal M. Liuterio katekizmų struktūrą ir papildyti kalvinistine teologija. Po dešimties metų (1563) Nesvyžiuje buvo išspausdinti jau kitokio pobūdžio *Mažasis ir Didysis katekizmai*. Tuo laiku Lietuvoje reiškėsi radikaliosios reformacijos kryptis, kuri pasižymėjo antitrinitorių, unitarų ir kitomis erezijomis. Minėtuose Nesvyžiaus katekizmuose būta tam tikrų teologinių neaiškumų ir „nutylėjimų“. Šie katekizmai Lietuvos reformatų Bažnyčioje buvo naudoti neilgai.

1581 m. Vilniuje buvo išleistas pamatinis kalvinistinis katekizmas, kuris buvo pakartotas 1594, 1598 ir 1600 metais. Šiuose Vilniaus katekizmo leidimuose buvo kartojama pratarmė, skelbianti, jog Lietuvos reformatai atsiriboja nuo jiems primestų klaidų bei siekia vienybės su tikėjimo broliais Lenkijoje ir Vokietijoje. Tad šis katekizmas buvo ne tik tikėjimo išpažinimo,

bet ir vienijantis bei politinę reikšmę turintis dokumentas. Pirmasis Lietuvoje evangelikų reformatų dvikalbis katekizmas lietuvių ir lenkų kalbomis buvo išleistas 1598 m. Vilniuje reformato teisininko Merkelio Petkevičiaus rūpesčiu ir lėšomis. Vėliau šis katekizmas pateko į jungtinę lietuvišką reformatų knygą – Jonušo Radvilos Kėdainiuose įsteigtoje spaustuvėje 1653 m. buvo išleista keturias knygas (postilę, katekizmą, giesmyną ir maldas) jungianti *Knyga nobažnystės krikščioniškos*, didžiausias XVII a. lietuviškas leidinys. Tokia yra reformatoriškojo *Mažojo katekizmo* (1581/1653) genezė – per kovas su radikalia reformacija dėl dogmatikos ir tikėjimo doktrinos išgryninimo, dvasinės bei politinės bendrystės su šveicariškosios reformacijos bažnyčiomis Europoje paskelbimą buvo pribręsta iki didžiausio jungtinio XVII a. lietuviško leidinio.

Žvelgiant į naują katekizmą, iškyla tie patys klausimai: ar jame neskelbiama svetima doktrina, ar ji nepanaikina tradicinės konfesinės bendrystės su kitomis bažnyčiomis? *Naujajame miesto katekizme* nėra „nutylėtų“ klausimų. Katekizmo minimalizmas netrukdo nepriekaištingai tiksliai nurodyti pačias svarbiausias krikščioniško tikėjimo temas, kartu paliekama galimybė vietinėms evangelikų bažnyčioms pačioms atsakyti į klausimus dėl Kristaus įsteigtų sakramentų – Šv. Vakarienės, vaikų, suaugusiųjų krikšto sampratos. Evangelikai reformatai turi šiuos klausimus aiškinančią teologiją.

Naujasis miesto katekizmas yra paprastesnis, ne toks išsamus kaip *Heidelbergo* katekizmas, tačiau jis teisingas ir ekumeniškas, pateikiantis pamatinės teologinės struktūros išdėstymą, būdingą reformuotoms evangelinio tikėjimo bažnyčioms visame pasaulyje.

Naujasis miesto katekizmas yra tinkamas naudoti Lietuvos evangelikų reformatų bažnyčioje, geras vaikų bei jaunimo mokymui. Džiugu, kad skirtingą istoriją turinčios bei savarankiškais keliais einančios bažnyčios kartu išleidžia šį katekizmą – tai byloja ne tik apie bendro pobūdžio evangelinį jų tapatumą, bet ir apie artimesnę, konfesiškumo bruožų turinčią bendrystę.

**Lietuvos evangelikų reformatų bažnyčios
generalinis superintendantas kunigas
Tomas Šernas**

Nuoširdi bendrystė tarp bažnyčių yra Dievo malonės apraiška. Džiugu, kad ji atsiveria konkrečiais darbais. Vienas iš jų – šis, trijų evangelinių bažnyčių lietuvių kalba išleistas, *Naujasis miesto katekizmas*. Jis ne tik parodo norą eiti bendrystės keliu, bet ir padeda jam tvirtą teologinį pamatą.

Šio katekizmo sudarytojai, Gospel Coalition ir Redeemer Presbyterian Church atstovai, rėmėsi Reformacijos amžiaus teologiniais dokumentais ir šiuolaikine kalba glaustai išdėstė svarbiausias evangelinio tikėjimo tiesas, ekumenine nuostata paaiškino aktualius tikėjimo klausimus.

Dera pastebėti, kad Lietuvos evangelikų reformatų bažnyčia turi gilią tikėjimo išpažinimų ir katekizmų istoriją, o „Tikėjimo žodžio“ bendrija dar tik atranda šią evangelinio tikėjimo pusę, plačiau verdama duris į krikščioniško tikėjimo lobyną.

Nors mūsų bendrija prieš du dešimtmečius išleido Martyno Mažvydo *Katekizmą* – evangelinio tikėjimo liudijimą XVI amžiaus Lietuvoje, žodis *katekizmas* mūsų bažnyčiose buvo tapatinamas su religine stagnacija. Šį paradoksą galima paaiškinti tuo, jog, dar anuomet įžvelgę gyvo tikėjimo dvasią pirmojoje lietuviškoje knygoje, pristigome brandos žengti toliau. Todėl kurį laiką katekizmų nevertinome kaip mokymo priemonės ir naujai įtikėjusiuosius katechizavome (gr. *katechesis* – „mokymas“) kiek kitokiais būdais.

Bręsdami kaip bažnyčia pradėjome vis labiau domėtis ankstyvųjų Bažnyčios tėvų ir Reformacijos paveldu, gilinomės į krikščionybės istoriją, ėmėme vertinti teologines studijas. Ši patirtis mus nepaprastai praturtino ir įtikino, jog Šventoji Dvasia liejasi ne tik šiandien, bet veikė ir praeitose krikščionių kartose. Bažnyčios istorija buvo rašoma gyvu mūsų brolių ir sesių tikėjimu, kurį patvirtina jų tikėjimo darbai ir užrašytas tikėjimo žodis – tiek Biblijos komentaruose, teologiniuose traktatuose, apmąstymuose, maldose, tiek tikėjimo išpažinimuose ir tikinčiųjų mokymui skirtose priemonėse – katekizmuose. Gerai apmąstyti ir kruopščiai Šventuoju Raštu pagrįsti krikščioniško mokymo ir gyvo tikėjimo liudijimai bažnyčiai buvo reikalingi visuomet. Kaip pastebi *Naujojo miesto katekizmo* sudarytojai, kiekvienai tikinčiųjų kartai iškyla krikščioniško mokymo perdavimo ir įtvirtinimo poreikis, todėl džiugu, kad šią tradiciją priimame bei tęsiame ir mes. Katekizmas nėra, kaip kartais manoma, posūkis nuo gyvo tikėjimo prie žmogiškų priesakų ar „sustingusios tradicijos“, priešingai – tai gyvo tikėjimo išraiška, puiki mokymo priemonė ir troškimo jį perduoti kitiems vaisius.

Naujojo miesto katekizmo leidimas mūsų bendrijai svarbus dėl kelių priežasčių. Pirmą, šiame katekizme pateikiama pagrindinių evangelinių doktrinų santrauka, atitinkanti Krikščionių bendrijos „Tikėjimo žodis“ mokymo tiesas. Antra, šis katekizmas naudingas mokymui – tiek asmeniškai gilinantis

į Šventojo Rašto doktrinas, tiek pamokslaujant ir mokant Dievo žodžio bažnyčiose, sekmadieninėse mokyklose, jaunimo bei namų grupėse. Trečia, šis katekizmas sudarytas, pasinaudojant *Kalvino Ženevos katekizmu*, *Vestminsterio trumpuoju* ir *Didžiuoju katekizmu*, ypač – *Heidelbergo katekizmu*, ir jame pateiktos nuorodos į šiuos bei kitus Reformacijos amžiaus tikėjimo dokumentus – tai leidžia dar geriau pažinti evangelinio tikėjimo ištakas. Galiausiai *Naujasis miesto katekizmas* – tarsi jungiantis tiltas, suteikiantis galimybę rasti bendrą susikalbėjimo erdvę skirtingų evangelinių bažnyčių krikščionims ir bylojantis apie vaisingą bendrystę bei teologinę brandą.

Manau, jog mums, moderniesiems evangelikams, *Naujasis miesto katekizmas* yra Dievo pagalba aiškiau suprasti pagrindines krikščioniško tikėjimo tiesas, atrasti sąsajas su evangeline tradicija ir sąmoningiau tarnauti Viešpačiui Jėzui.

**Krikščionių bendrijos „Tikėjimo žodis“ vyresnysis
pastorius Gabrielius Lukošius**

Kartą bičiulis man taip pasakė apie vieną knygą: „Ši knyga visada turėtų būti ant tavo darbo stalo.“ Nuo to laiko pradėjau mąstyti apie išskirtinės svarbos knygas, kurios turi būti šalia manęs ir kurias reikia atsiversti dažnai. Yra tekstų, kuriuos reikia išmokti atmintinai ir drąsiai leisti jiems formuoti mūsų pasaulėžiūrą.

Džiugu, kad Lietuvoje atsiranda dar vienas bendras bažnyčių leidinys tikinčiųjų ugdymui – knyga, kuri verta būti „šalia“.

Nūdienos postmodernizmo kelias atrodo kaip niekad platus ir pilnas pasirinkimų. Šiandien labiau nei ankstesniais laikais juntamas nekintančios tiesos poreikis. Tiesos, kuri gali padėti rasti kelią laikinų ir madingų idėjų labirinte. Kristus savo mokslu mus ragina: *Jeikite pro ankštus vartus, nes erdvūs vartai ir platus kelias veda į pražūtį, ir daug yra juo įeinančių. O ankšti vartai ir siauras kelias veda į gyvenimą, ir tik nedaugelis jį randa* (Mt 7, 13–14).

Naujasis miesto katekizmas pateikia istorines evangelines tiesas, kurios padeda susiaurinti mūsų kelią ir suteikia tvirto pasitikėjimo Evangelijos galia. Privalome jas žinoti ir perduoti savo vaikams. Teatrandu šios tiesos vietas ant kiekvienos evangelikų šeimos stalo.

„Miesto“ bažnyčios pastorius Saulius Karosas

NUORODOS Į ISTORINIUS REFORMACIJOS KATEKIZMUS IR JŲ TRUMPINIMAI

Heidelbergo katekizmas¹ (1563): HK

Trumpasis Vestminsterio katekizmas² (1647): TVK

Vestminsterio tikėjimo išpažinimas (1647): VTI

Mažasis katekizmas (1581/1653): MK

Ženevos katekizmas (1542/45): ŽK

Antrasis šveicariškasis išpažinimas³ (1566): AŠI

¹ Heidelbergo katekizmas. – Vilnius: Lietuvos evangelikų reformatų bažnyčia, 2014

² Šviesa Lietuvai – krikščioniškų doktrinų žinynas. – Vilnius: Reformatų literatūros centras, 2005

³ Lietuvos reformatų tikėjimo pagrindai. – Vilnius: Apyaušris, 2011

Idalis

DIEVAS, SUKŪRIMAS IR NUOPUOLIS, ĮSTATYMAS

1. Kokia vienintelė mūsų viltis gyvenant ir mirštant?

Ne kad mes patys esame sau šeiminkai, bet kūnu ir siela, gyvendami ir mirdami, priklausome Dievui ir mūsų Gelbėtojiui Jėzui Kristui.

HK 1

Nė vienas iš mūsų negyvena sau ir nė vienas sau nemiršta. Jei mes gyvename, gyvename Viešpačiui, ir jeigu mirštame, Viešpačiui mirštame. Todėl, ar mes gyvename, ar mirštame, – esame Viešpaties (Rom 14, 7–8).

2. Kas yra Dievas?

Dievas yra visa ko kūrėjas ir palaikytojas. Jis amžinas ir beribis, Jo galia ir tobulybė, gerumas ir šlovė, išmintis, teisingumas ir tiesa nesikeičia. Niekas nevyksta be Jo ir be Jo valios.

TVK 4; VTI II, 1–2; HK 26; AŠI III,1; VI, 1

Viešpatie, nėra Tau lygaus tarp dievų ir nėra darbų kaip Tavo. Visos Tavo sutvertos tautos ateis, pagarbins

Tave, Viešpatie, ir šlovins Tavo vardą. Tu esi didis ir darai stebuklus, Tu vienas esi Dievas! [...] Tu, Viešpatie, esi užjaučiantis ir maloningas Dievas, kantrus ir kupinas gailėstingumo bei tiesos (Ps 86, 8–10. 15).

3. Ar Dievas yra vienas asmuo?

Vienas tikrasis ir gyvasis Dievas yra trijuose asmenyse: Tėve, Sūnuje ir Šventojoje Dvasioje. Visi jie yra dieviškos esybės, lygūs savo galia ir šlove.

TVK 6; VTI II, 3; HK 24–25; AŠI III, 3–5

Viešpaties Jėzaus Kristaus malonė, Dievo meilė ir Šventosios Dvasios bendravimas tebūna su jumis visais! (2 Kor 13, 13).

4. Kaip ir kodėl Dievas mus sukūrė?

Dievas mus, vyrus ir moteris, sukūrė pagal savo atvaizdą, kad Jį pažintume, mylėtume, gyventume su Juo ir Jį pašlovintume. Tad mums, Jo sukurtiems, dera gyventi Jo šlovei.

TVK 10; VTI IV, 2; MK 2; HK 6; ŽK 1–4; AŠI VII, 5–6

Ir Dievas sutvėrė žmogų pagal savo atvaizdą; pagal Dievo atvaizdą sutvėrė Jis jį; vyrą ir moterį sutvėrė Jis (Pr 1, 27).

5. Ką dar Dievas sukūrė?

Dievas savo galingu Žodžiu sukūrė viską; visa Jo kūrinija buvo nuostabi ir tarpo Jam viską valdant iš meilės.

TVK 9; VTI IV, 1; HK 26; ŽK 26–29; AŠI VII, 1

Dievas matė visa, ką buvo padaręs, ir tai buvo labai gerai (Pr 1, 31).

6. Kaip mes galime pašlovinti Dievą?

Mes šloviname Dievą, kai Juo gėrimės, Jį mylime, Juo pasitikime ir paklūstame Jo valiai, įsakymams bei įstatymui.

TVK 1–3; HK 86, 94; ŽK 6–7

Mylėk Viešpatį, savo Dievą, visada vykdyk Jo įsakymus, įstatymus, nuostatus bei paliepimus (Įst 11, 1).

7. Ko reikalauja Dievo įstatymas?

Dievo įstatymas reikalauja asmeniško, tobulo ir nuolatinio paklusnumo; kad mylėtume Dievą visa širdimi, siela, protu ir visomis jėgomis, ir mylėtume savo artimą kaip save pačius. Tai, ką Dievas draudžia, neturi būti daroma, o ką Dievas įsako, visada turi būti vykdoma.

TVK 39; VTI XIX, 1–2; HK 3–4; ŽK 131; AŠI XII

Jėzus jam atsakė: „Mylėk Viešpatį, savo Dievą, visa savo širdimi, visa savo siela ir visu savo protu.“ Tai pirmasis ir didžiausias įsakymas. Antrasis – panašus į jį: „Mylėk savo artimą kaip save patį.“ Šitais dviem įsakymais remiasi visas Įstatymas ir Pranašai (Mt 22, 37–40).

8. Ką Dievas įsakė Dešimtyje savo įsakymų?

1. Neturėsi kitų dievų, tiktai mane. 2. Nedirbsi sau drožinio nei jokio paveikslo, panašaus į tai, kas yra aukštai danguje, čia, žemėje, ir vandenyse po žeme – nesilenksi jiems ir negarbinsi jų. 3. Nenaudosi piktam Viešpaties, savo Dievo, vardo. 4. Atmink ir švęsk šabo dieną. 5. Gerbk savo tėvą ir motiną. 6. Nežudysi. 7. Nepaleistuvaisi. 8. Nevogsi. 9. Neliudysi melagingai prieš savo artimą. 10. Negeisi.

TVK 40–44; VTI XIX, 2; HK 92–93; MK 14–15; ŽK 132–135; AŠI XII,1

Neturėsi kitų dievų, tiktai mane (Iš 20, 3).

9. Ko Dievas reikalauja pirmu, antru ir trečiu įsakymu?

Pirmu – kad mes Jį pažintume ir Juo pasitikėtume kaip vieninteliu tikruoju ir gyvuoju Dievu.

Antru – kad saugotumės stabmeldystės, negarbintume Dievo neprideramai. Trečiu – kad tartume Dievo vardą su pagarbia baime, taip pat gerbtume Jo žodį ir darbus.

TVK 45–56; VTI XXI, 2; XXII; HK 94–102; ŽK 136–165; AŠI IV–V

Bijok Viešpaties, savo Dievo, Jam vienam tarnauk ir Jo vardu prisiek. Negarbink dievų svetimų tautų, kurios gyvena aplink jus (Jst 6, 13–14).

10. Ko Dievas reikalauja ketvirtu ir penktu įsakymu?

Ketvirtu – kad Šabo (sekmadienio) dieną praleistume garbindami Dievą bendruomenėje ir namuose, ilsėdamiesi po kasdienių rūpesčių ir darbų, tarnautume Viešpačiui ir vieni kitiems, laukdami amžinojo Šabo. Penktu – kad mylėtume bei gerbtume savo tėvą ir motiną, paklusdami jų drausminimui.

TVK 57–66; VTI XXI, 7–8; HK 103–104; ŽK 166–195

Kiekvienas turi gerbti savo tėvą ir motiną. Laikykitės mano šabo. Aš esu Viešpats, jūsų Dievas (Kun 19, 3).

11. Ko Dievas reikalauja šeštu, septintu ir aštuntu įsakymu?

Šeštu – kad neskaudintume savo artimo, nesielgtume su juo piktai, bet būtume kantrūs ir draugiški, mylėtume net savo priešus. Septintu – kad nepasiduotume seksualiniam netyrumui nei elgesiu, nei akimis, nei žodžiais, mintimis ar troškimais tiek santuokoje, tiek būdami nevedę. Aštuntu – kad nesisavintume nieko, kas priklauso kitam, ir kiek galėdami padėtume savo artimui.

TVK 67–75; HK 105–111; ŽK 196–207

Juk įsakymai: „Nesvetimauk, nežudyk, nevok, neteisingai neliudyk, negeisk“ ir kiti, yra sutraukti į šį posakį: „Mylėk savo artimą kaip save patį“ (Rom 13, 9).

12. Ko Dievas reikalauja devintu ir dešimtu įsakymu?

Devintu – kad nemeluotume ir neapgauđinėtume, o kalbėtume tiesą meilėje. Dešimtu – kad būtume patenkinti tuo, ką iš Dievo gavome patys, ir nepavydėtume nieko, ką Dievas suteikė kitiems.

TVK 76–81; HK 112–113; ŽK 208–216

Jeigu tik įvykdote karališkąjį įstatymą, kaip sako Raštas: „Mylėk savo artimą kaip save patį“, jūs gerai darote (Jok 2, 8).

13. Ar kas nors gali tobulai vykdyti Dievo įsakymus?

Po nuopuolio joks žmogus nepajėgė ir nepajėgia tobulai vykdyti Dievo įsakymų; kiekvienas iš mūsų nuolat jiems nusižengiame mintimis, žodžiais ir darbais.

TVK 82; HK 5; MK 16; ŽK 224

Nėra teisus, nėra nė vieno. Nėra išmanančio, nėra kas Dievo ieškotų. Visi paklydo ir tapo netikusiais; nėra kas darytų gera, nėra nė vieno! (Rom 3, 10–12)

14. Ar Dievas mus sukūrė nesugebančius laikytis Jo įstatymo?

Ne, bet dėl Adomo ir levos, žmonijos protėvių, nepaklusnumo visa kūrinija nupuolė; visi mes

gimstame nuodėmingi ir kalti prieš Dievą, sugedusios prigimties, ir nesugebame laikytis Dievo įstatymo.

TVK 13; VTI VI; HK 6–7

Todėl, kaip per vieną žmogų nuodėmė įėjo į pasaulį, o per nuodėmę mirtis, taip ir mirtis pasiekė visus žmones, nes visi nusidėjo (Rom 5, 12).

15. Jeigu joks žmogus negali laikytis Dievo įstatymo, tai kam jis reikalingas?

Kad mes pažintume šventą Dievo prigimtį bei Jo valią ir sykiu – savo nuodėmingą prigimtį, suvoktume savo nepaklusnumą ir, kad mums reikia Gelbėtojo. Įstatymas taip pat moko ir skatina mus gyventi dievotai mūsų Gelbėtojo akivaizdoje.

VTI XIX, 6; HK 3; MK 17; AŠI XII, 3–4

Įstatymo darbas Jo akivaizdoje nebus išteisintas nė vienas žmogus. Per įstatymą tik pažįstame nuodėmę (Rom 3, 20).

16. Kas yra nuodėmė?

Nuodėmė yra Dievo atmetimas arba nepaisymas gyvenant Jo sukurtame pasaulyje, maištavimas prieš Jį, nevykdant to, ko Jis reikalauja savo įstatyme. Nuodėmės pasekmė – mūsų mirtis ir visos kūrinijos irimas.

TVK 14; VTI VI; HK 8–10

*Kiekvienas, kuris daro nuodėmę, laužo įstatymą.
Nuodėmė – tai įstatymo laužymas (1 Jn 3, 4).*

17. Kas yra stabmeldystė?

Stabmeldystė yra mūsų pasitikėjimas ne Kūrėju, o sukurtais dalykais, siekiant gyvenimo laimės, prasmės ir saugumo.

VTI XXI, 2; HK 95; AŠI V, 1–4

Pažinę Dievą, jie negarbino Jo kaip Dievo ir Jam nedėkojo, bet tuščiai mąstydami paklydo, ir neišmani jų širdis aptemo. [...] Jie Dievo tiesą iškeitė į melą ir garbino kūrinius bei tarnavo jiems, o ne Kūrėjui (Rom 1, 21. 25).

18. Ar Dievas nubauss mus už nepaklusnumą Jam ir stabmeldystę?

Kiekviena mūsų nuodėmė yra nuodėmė prieš Dievo šventumą, gerumą, visagalybę ir prieš Jo teisingą įstatymą. Dievas pagrįstai rūstauja dėl mūsų nuodėmių ir mus nubauss savo teisingu teismu tiek šiame, tiek būsimajame gyvenime.

TVK 19; VTI VI, 6; HK 10; AŠI VIII, 4

Nes jūs žinote, kad joks ištvirkėlis, netyras ar gobšas, kuris yra stabmeldys, nepaveldės Kristaus ir Dievo karalystės. Tegul niekas neapgauna jūsų tuščiais plepalais; už tokius dalykus Dievo rūstybė ištrins neklusnumo vaikus (Ef 5, 5–6).

19. Ar įmanoma išvengti bausmės ir sulaukti Dievo palankumo?

Taip. Kad būtų įvykdytas Dievo teisingumas, pats Dievas iš savo malonės sutaiko mus su savimi, išgelbsti iš nuodėmės ir bausmės už ją per Atpirkėją.

TVK 19; HK 12

Bet Viešpats panorėjo jį sumušti, Jis atidavė jį skausmui. Kai Tu padarysi jo sielą auka už nuodėmę, jis matys savo palikuonis, jo dienos bus prailgintos ir jo rankomis Viešpaties valia bus įvykdyta. Jis matys savo sielos vargą ir bus patenkintas. Per savo pažinimą mano teisusis tarnas nuteisins daugelį, nes jis neš jų nusikaltimus (Iz 53, 10–11).

20. Kas yra Atpirkėjas?

Vienintelis Atpirkėjas yra Viešpats Jėzus Kristus, amžinasis Dievo Sūnus, kuriame Dievas tapo Žmogumi ir pats prisiėmė bausmę už nuodėmę.

VTI VIII, 1; HK 18; ŽK 32–37

Nes yra vienas Dievas ir vienas Dievo ir žmonių Tarpininkas – žmogus Kristus Jėzus (1Tim 2, 5).

Il dalis

KRISTUS, ATPIRKIMAS, MALONĒ

21. Koks turi būtī Atpirkējas, kad galētū sutaikyti mus su Dievu?

Toks, kuris būtū ir tikras žmogus, ir tikras Dievas.

VTI VIII, 2; HK 15; AŠI XI, 1–6

Kūdikis mums gimė, sūnus mums duotas. Ant jo peties viešpatavimas, jis bus vadinamas Nuostabūsis, Patarėjas, Galingasis Dievas, Amžinasis Tėvas, Ramybės Kunigaikštis (Iz 9, 6).

22. Kodėl Atpirkėjas turi būtī tikras žmogus?

Todėl, kad savo žmogiška prigimtimi galētū dėl mūsų tobulai paklusti visam įstatymui ir iškęsti bausmę už žmogaus nuodėmę; ir kad užjaustū mus dėl mūsų silpnumo.

VTI VIII, 4; HK 16; ŽK 50–54

Todėl Jis turėjo visu kuo tapti panašus į brolius, kad būtų gailestingas ir ištikimas Dievui vyriausiasis Kunigas ir permaldautų už žmonių nuodėmes (Hbr 2, 17).

23. Kodėl Atpirkėjas turi būti ir tikras Dievas?

Todėl, kad savo dieviška prigimtimi galėtų paklusti bei kentėti tobulai ir kad pajėgtų prisiimti teisėtą Dievo rūstybę už nuodėmę, ir vis dėlto nugalėti mirtį.

HK 17; AŠI XI, 1

Dievas Jį prikėlė, išvaduodamas iš mirties skausmų, nes buvo neįmanoma, kad Jis liktų jos galioje (Apd 2, 24).

24. Kodėl Kristus, Atpirkėjas, turėjo mirti?

Kadangi atpildas už nuodėmę – mirtis, Kristus savo valia mirė už mus, kad išlaisvintų mus iš nuodėmės galios ir bausmės už nuodėmę bei sutaikytų su Dievu. Tikrai Kristus savo atperkančiąja mirtimi vietoj

mūsų išgelbėjo mus nuo pragaro ir pelnė mums nuodėmių atleidimą, teisumą ir amžinąjį gyvenimą.

TVK 25; VTI VIII, 5; HK 38, 40; ŽK 56–64; AŠI XI, 15

Taip pat ir jus, kurie kadaise buvote svetimi ir priešiški savo protuose piktais darbais, Dievas dabar sutaikino mirtimi Jo žemiškajame kūne, kad pasirodytumėte Jo akyse šventi, tyri ir nekalti (Kol 1, 21–22).

25. Ar dėl Kristaus mirties visos mūsų nuodėmės gali būti atleistos?

Taip, nes Kristus mirdamas ant kryžiaus prisiėmė visą bausmę už mūsų nuodėmę; dėl Jo mirties Dievas maloningai įskaito mums Kristaus teisumą ir daugiau nebeprisimena mūsų nuodėmių.

TVK 33; VTI XI, 1, 3; HK 45, 56; ŽK 101–103; AŠI XV, 1–3

Tą, kuris nepažino nuodėmės, Jis padarė nuodėme dėl mūsų, kad mes Jame taptume Dievo teisumu (2 Kor 5, 21).

26. Ką dar Kristus mirdamas atpirko?

Kristaus mirtis yra visos nuopuolio paveiktos kūrinijos atpirkimo ir atnaujinimo pradžia, nes Jis savo galia visa kreipia savo šlovei ir kūrinijos gerovei.

Nes Tėvui patiko Jame apgyvendinti visą pilnatvę ir per Jį visa sutaikinti su savimi, darant Jo kryžiaus krauju taiką, – per Jį sutaikinti visa, kas yra žemėje ir danguje (Kol 1, 19–20).

27. Jeigu visi žmonės nusidėjo ir pražuvo per Adomą, tai visi yra ir išgelbėti per Kristų?

Ne, tik tie, kurie yra Dievo išrinkti ir tikėjimu suvienyti su Kristumi. Tačiau Dievas dėl savo gailėstingumo teikia vadinamąją bendrą malonę ir neišrinktiesiems, slopindamas nuodėmės poveikį ir skatindamas teigiamą kultūros poveikį žmonijos gerovei.

TVK 11; VTI III, 3–8; HK 20; ŽK 27–29; AŠI VI, 1–2

Jei dėl vieno žmogaus nusikaltimo mirtis įsiviešpatavo per tą vieną, tai nepalyginti labiau tie, kurie su pertekliu gauna malonės bei teisumo dovaną, viešpataus gyvenime per vieną Jėzų Kristų (Rom 5, 17).

28. Kas atsitiks po mirties tiems žmonėms, kurie nėra tikėjimu suvienyti su Kristumi?

Teismo dieną jiems bus paskelbtas bauginantis, bet teisingas pasmerkimo nuosprendis. **Jie bus amžiams atskirti nuo maloningo Dievo artumo pragare kentėdami amžiną bausmę.**

VTI XXXIII; HK 52; ŽK 109; AŠI XI, 12

Nes Dievas taip pamilo pasaulį, jog atidavė savo viengimį Sūnų, kad kiekvienas, kuris Jį tiki, nepražūtų, bet turėtų amžinąjį gyvenimą. Dievas gi nesiuntė savo Sūnaus į pasaulį, kad Jis pasaulį pasmerktų, bet kad pasaulis per Jį būtų išgelbėtas. Kas Jį tiki, tas neteisiamas, o kas netiki, jau yra pasmerktas už tai, kad netiki viengimio Dievo Sūnaus vardo.

[...]Kas tiki Sūnų, turi amžinąjį gyvenimą, o kas netiki Sūnumi – gyvenimo nematys: ant jo pasilieka Dievo rūstybė (Jn 3, 16–18. 36).

29. Kaip mes galime būti išgelbėti?

Tik tikėdami Jėzumi Kristumi ir Jo atperkančiąja mirtimi ant kryžiaus vietoj mūsų; ir nors mes

nusikaltome nepakludami Dievui ir vis dar esame linkę pasiduoti blogiui, Dievas vien tik iš savo malonės, ne dėl mūsų nuopelnų, įskaito mums tobulą Kristaus teisumą, kai atgailaujame ir patikime Kristumi.

TVK 85; VTI XI,1; AŠI XV

Nes jūs esate išgelbėti malone per tikėjimą, ir tai ne iš jūsų – tai Dievo dovana, ir ne dėl darbų, kad kas nors nesigirtų (Ef 2, 8–9).

30. Kas yra tikėjimas Jėzumi Kristumi?

Tikėjimas Jėzumi Kristumi yra pripažinimas ir laikymas tiesa visko, ką Dievas apreiškė savo Žodyje, **pasitikėjimas vien tik Juo dėl mūsų išgelbėjimo, kuris apreikštas Evangelijoje.**

YVK 86; VTI XIV, 1–2; HK 21; MK 18; ŽK 111–114; AŠI XVI, 1

Esu nukryžiuotas su Kristumi. Ir daugiau ne aš gyvenu, o gyvena manyje Kristus. Ir dabar, gyvendamas kūne, gyvenu tikėjimu į Dievo Sūnų, kuris pamilo mane ir paaukojo save už mane (Gal 2, 20).

31. Kuo dar mes tikime?

Viskuo, ko esame mokomi Evangelijoje. Apaštalų tikėjimo išpažinimas mūsų tikėjimą išreiškia tokiais žodžiais:

„Tikiu Dievą Tėvą visagalį, dangaus ir žemės Sutvėrėją. Ir Jėzų Kristų, vienatinį Jo Sūnų, mūsų Viešpatį, kuris prasidėjo iš Šventosios Dvasios, gimė iš mergelės Marijos, kentėjo prie Poncijaus Piloto, buvo nukryžiuotas, numirė ir buvo palaidotas, nužengė į pragarą, trečiąją dieną kėlėsi iš numirusių, įžengė į dangų, sėdi visagalio Dievo Tėvo dešinėje, iš ten ateis gyvųjų ir mirusiųjų teisti. Tikiu Šventąją Dvasią, šventąją visuotinę Bažnyčią, šventųjų bendravimą, nuodėmių atleidimą, kūno prisikėlimą ir amžinąjį gyvenimą.“

HK 22–23; MK 19–20; ŽK 16

Mylimieji, [...] jaučiu reikalą rašyti jums raginimą, kad narsiai kovotumėte už tikėjimą, vieną kartą visiems laikams duotą šventiesiems (Jud 1, 3).

32. Kas yra išteisinimas ir pašventinimas?

Išteisinimas yra mums paskelbtas teisumas prieš Dievą. Teisumą mums pelnė Kristus, mirdamas ir prisikeldamas už mus. Pašventinimas yra mūsų vis labiau ryškėjantis teisumas per Šventosios Dvasios veikimą mumyse.

TVK 33, 34; VTI XI, XIII; HK 32, 37–39, 43, 45, 76; ŽK 114; AŠI XV

[...]išrinktiems išankstiniu Dievo Tėvo numatymu, Dvasios pašventinimu, kad būtų klusnūs ir apšlakstyti Jėzaus Kristaus krauju. Tepadaugėja jums malonė ir ramybė! (1 Pt 1, 1–2).

33. Ar tikintys Jėzumi Kristumi turi siekti išgelbėjimo savo darbais?

Ne, neturi. Visa, ko reikia išgelbėjimui, yra Kristuje. Jeigu išgelbėjimo siekiame savo gerais darbais, paneigiame, kad Kristus yra vienintelis Atpirkėjas ir Gelbėtojas.

VTI XVI, 5; HK 62–63; ŽK 115–118; AŠI XVI, 5–6

Žinome, jog žmogus neišteisinamas įstatymo darbais, bet tikėjimu į Jėzų Kristų. Mes įtikėjome Kristų Jėzų, kad būtume išteisinti Kristaus tikėjimu, o ne įstatymo darbais; nes įstatymo darbais nebus išteisintas nė vienas žmogus (Gal 2, 16).

34. Jeigu esame atpirkti tik malone ir tik per Kristų, ar dar turime daryti gerus darbus ir paklusti Dievo žodžiui?

Taip, turime, nes Kristus, atpirkęs mus savo krauju, atnaujina mus savo Dvasia, **kad gyventume mylėdami Dievą ir būtume Jam dėkingi**, kad mūsų tikėjimą patvirtintų geri darbai, **kad matydami mūsų dievotą elgesį ir kiti gręžtųsi į Kristų.**

VTI XVI,1–4, 6; HK 86, 91; ŽK 121–127; AŠI XVI, 7–11

O jūs esate „išrinktoji giminė, karališkoji kunigystė, šventoji tauta, ypatingi žmonės, kad skelbtumėte dorybes“ To, kuris pašaukė jus iš tamsybių į savo nuostabią šviesą. Seniau ne tauta, dabar Dievo tauta, seniau neradę gailastingumo, dabar jį suradę. Mylimieji, maldauju jus kaip svečius ir ateivius: susilaikykite nuo kūno geidulių, kurie

*kovoja prieš sielą. Jūsų elgesys tarp pagonių
tebūna kilnus, kad jie už tai, už ką šmeižia jus
kaip piktadarius, pamatę jūsų gerus darbus, imtų
šlovinti Dievą aplankymo dieną (1 Pt 2, 9–12).*

35. Jeigu mes atpirkti tik malone ir tik per tikėjimą, iš kur gauname tokį tikėjimą?

Visas dovanas mes gauname iš Kristaus **per Šventąją
Dvasią**, tikėjimą – taip pat.

VTI XIV, 1; HK 53, 65; MK 22; ŽK 88–91; AŠI XVI,1

*Bet kai pasirodė Dievo, mūsų Gelbėtojo, gerumas
ir meilė žmonėms, Jis išgelbėjo mus ne dėl mūsų
atliktų teisumo darbų, bet iš savo gailėstingumo,
Šventosios Dvasios atgimdančiu ir atnaujinančiu
nuplovimu. Jis mums dosniai išliejo tos Dvasios
per mūsų Gelbėtoją Jėzų Kristų (Tit 3, 4–6).*

III dalis

DVASIA, ATNAUJINIMAS, AUGIMAS MALONE

36. Kas yra Šventoji Dvasia?

Šventoji Dvasia yra Dievas, amžina kaip ir Tėvas bei Sūnus; Dievas suteikia Ją neatšaukiamai visiems tikintiesiems.

VTI II, 3; VII, 3; XII; XIII, 1; HK 23, 53, 76; AŠI III, 3

Ir Aš paprašysiu Tėvą, ir Jis duos jums kitą Guodėją, kad Jis liktų su jumis per amžius. Tiesos Dvasią, kurios pasaulis neįstengia priimti, nes Jos nemato ir nepažįsta. O jūs Ją pažįstate, nes Ji yra su jumis ir bus jumyse (Jn 14, 16–17).

37. Kaip Šventoji Dvasia mums padeda?

Šventoji Dvasia apkaltina mus dėl mūsų nuodėmių, mus guodžia, veda, suteikia mums dvasinių dovanų ir troškimą paklusti Dievui, padeda melstis ir suprasti Dievo žodį.

TVK 89; VTI XIV,1; XVI, 3; XVII, 1–2; XVIII, 2–3; XXI, 3; XXVI, 1; HK 1, 8, 21, 31, 51, 53, 54, 65, 76, 86, 90, 103, 115, 123, 127; AŠI I, 5–6; IX, 7–10; XIII, 4; XIV, 2; XVI, 5, 9

Pasiimkite ir išgelbėjimo šalmą bei Dvasios kalaviją, tai yra Dievo žodį, visada meldamiesi Dvasioje visokeriopomis maldomis ir prašymu (Ef 6, 17–18).

38. Kas yra malda?

Kai meldžiamės, mes išliejame savo širdį Dievui Jį šlovindami, išpažįstame nuodėmes, išsakome savo prašymus ir padėką.

TVK 98; HK 116

Pasitikėkite Juo, žmonės, visais laikais! Išliekite Jo akivaizdoje savo širdį. Dievas yra mums apsauga (Ps 62, 8).

39. Su kokia nuostata mes turime melstis?

Mūsų malda turi būti kupina meilės ir dėkingumo; turime melstis ištvėringai, nuolankiai paklusdami

Dievo valiai, žinodami, kad dėl Kristaus Dievas visada girdi mūsų maldas.

VTI XXI, 3; HK 117; ŽK 240–250; AŠI XXIII,1–3

Niekuo nesirūpinkite, bet visuose reikaluose malda ir prašymu su padėka jūsų troškimai tesidaro žinomi Dievui (Fil 4, 6).

40. Ko mes turėtume melsti?

Visas Dievo žodis mus skatina ir moko, ko turėtume melsti, be to, ir pats Jėzus savo malda mus mokė, kaip melstis.

TVK 99; VTI XXI, 4–6; HK 118; ŽK 253–255

Dėl to aš klaupiuosi prieš mūsų Viešpaties Jėzaus Kristaus Tėvą, iš kurio visa šeima danguje ir žemėje turi vardą, kad iš savo šlovės turtų duotų jums sustiprėti Jo jėga per Dvasią vidiniame žmoguje, kad Kristus per tikėjimą gyventų jūsų širdyse ir jūs, įsišakniję ir įsitvirtinę meilėje, galėtumėte suvokti kartu su visais šventaisiais, koks yra plotis, ir ilgis, ir gylis, ir aukštis, ir pažinti Kristaus meilę, kuri pranoksta pažinimą, kad

būtumėte pripildyti visos Dievo pilnatvės. O Tam, kuris savo jėga, veikiančia mumyse, gali padaryti nepalyginamai daugiau, negu mes prašome ar suprantame, Jam tebūna šlovė bažnyčioje Kristuje Jėzuje per visas kartas amžių amžiais! Amen (Ef 3, 14–21).

41. Kaip skamba Viešpaties malda?

„Tėve mūsų, kuris esi danguje, teesie šventas Tavo vardas, teateinie Tavo karalystė, teesie Tavo valia kaip danguje, taip ir žemėje. Kasdienės mūsų duonos duok mums šiandien ir atleisk mums mūsų kaltes, kaip ir mes atleidžiame savo kaltininkams. Ir nevesk mūsų į pagundą, bet gelbėk mus nuo pikto. Nes tavo yra karalystė ir galybė, ir garbė per amžius. Amen.“

TVK 100–107; HK 119–129; MK 23–25; ŽK 256–295

Todėl melskitės taip: „Tėve mūsų, kuris esi danguje, teesie šventas Tavo vardas“ (Mt 6, 9).

42. Kaip turėtume klausytis Dievo žodžio ir jį skaityti?

Atidžiai, nuolankiai ir maldingai – kad priimtume jį tikėjimu, saugotume širdyje ir vykdytume gyvenime.

TVK 90; VTI I, 6; XIV, 2; HK 98; ŽK 302–306; AŠI I, 3–6

Visas Raštas yra Dievo įkvėptas ir naudingas mokyti, barti, taisyti, auklėti teisumui, kad Dievo žmogus taptų tobulas, pasiruošęs kiekvienam geram darbui (2 Tim 3, 16–17).

43. Kas yra sakramentai?

Dievo duoti ir Kristaus įsteigti sakramentai – **Krikštas ir Viešpaties vakarienė** – yra išoriniai ženklai, kurie byloja, kad mes esame tikėjimo bendruomenė, suvienyta Jo mirtimi ir prisikėlimu. Kai priimame ir vykdomė šiuos sakramentus, Šventoji Dvasia aiškiau mums apreiškia ir patvirtina Evangelijos pažadus.

TVK 88, 91–93; VTI XXVII; HK 66–68; MK 26; ŽK 309–323; AŠI XIX

Taigi krikštu mes esame kartu su Juo palaidoti mirtyje, kad kaip Kristus buvo prikeltas iš

numirusių Tėvo šlove, taip ir mes gyventume naują gyvenimą (Rom 6, 4).

Ir, paėmęs duoną, Jis padėkojo, laužė ją ir davė jiems, sakydamas: „Tai yra mano kūnas, kuris už jus atiduodamas. Tai darykite mano atminimui.“ Lygiai taip po vakarienės Jis paėmė taurę, sakydamas: „Ši taurė yra Naujoji Sandora mano kraujyje, kuris už jus išliejamas“ (Lk 22, 19–20).

44. Kas yra Krikštas?

Krikštas yra apiplovimas vandeniu Tėvo, Sūnaus ir Šventosios Dvasios vardu. Jis pažymi ir patvirtina mūsų įvaikinimą Kristuje, apvalymą nuo nuodėmės ir mūsų apsisprendimą priklausyti Kristui ir Jo bažnyčiai.

TVK 94–95; VTI XXVIII [Londono baptistų išpažinimas, 1689: XXIX,1–4]; HK 69–71; MK 27–29; ŽK 324–339; AŠI XX

Todėl eikite ir padarykite mano mokiniais visų tautų žmones, krikštydami juos Tėvo ir Sūnaus, ir Šventosios Dvasios vardu (Mt 28, 19).

45. Ar Krikštas vandeniu nuplauna nuodėmę?

Ne, tiktai Kristaus kraujas ir Šventosios Dvasios atnaujinimas nuplauna mūsų nuodėmę.

HK 72; ŽK 327, 329

Jonas visiems kalbėjo: „Aš, tiesa, krikštiju jus vandeniu, bet ateina už mane galingesnis, kuriam aš nevertas atrišti sandalų dirželio. Jis krikštys jus Šventąja Dvasia ir ugnimi“ (Lk 3, 16).

46. Kas yra Viešpaties vakarienė?

Kristus įsakė visiems krikščionims valgyti duoną ir gerti iš taurės su dėkingumu prisimenant Jį ir Jo mirtį. Dalyvaudami Viešpaties vakarieneje mes patiriame Dievo artumą, džiaugiamės bendryste su Juo ir vienas su kitu, pamaitiname savo sielas. Viešpaties vakarienė taip pat pažymi, jog artėja ta diena, kai mes valgysime ir gersime kartu su Kristumi Jo Tėvo karalystėje.

TVK 96–97; VTI XXIX; HK 75–80; MK 30–41; ŽK 340–373; AŠI XXI

Viešpats Jėzus tą naktį, kurią buvo išduotas, paėmė duoną ir padėkojęs sulaužė ir tarė: „Imkite ir valgykite; tai yra mano kūnas, kuris už jus sulaužomas. Tai darykite mano atminimui“. Taip pat po vakarienės jis paėmė taurę ir tarė: „Ši taurė yra Naujoji Sandora mano kraujyje. Kiek kartų gersite, darykite tai mano atminimui“. Taigi, kada tik valgote šitą duoną ir geriate šitą taurę, jūs skelbiate Viešpaties mirtį, kol Jis ateis (1 Kor 11, 23–26).

47. Ar Viešpaties vakarienė kažkuo papildo Kristaus atperkančiąją auką?

Ne, Kristus mirė kartą ir visiems laikams. Viešpaties vakarienė yra sandoros valgis, kuris pažymi Kristaus atperkančiąją auką. Priimdami šį sakramentą, mes sustipriname savo tikėjimą žvelgdami į Kristų ir laukdami puotos amžinybėje prie Jo stalo. Tačiau tie, kurie dalyvauja Viešpaties vakarienėje neatgailaujančiomis širdimis, užsitraukia pasmerkimą.

TVK 96–97; VTI XXIX; HK 75–80; MK 30–41; ŽK 340–373; AŠI XXI

*Ir Kristus vieną kartą kentėjo už nuodėmes,
teisusis už neteisiuosius, kad mus nuvestų pas
Dievą (1 Pt 3, 18).*

48. Kas yra Bažnyčia?

Bažnyčia yra **Dievo išrinkta**, tikėjimo suvienyta ir **amžinajam gyvenimui saugoma bendruomenė, kuri myli Kristų, Juo seka, iš Jo mokosi ir garbina Dievą.** Dievas ją siunčia skelbti Evangeliją ir liudyti Dievo karalystę dievotu gyvenimu bei artimo meile.

VTI XXV, XXVI; HK 54; ŽK 93–100; AŠI XVII

*Mes jaučiame pareigą visada dėkoti Dievui už
jus, Viešpaties numylėti broliai, kad Dievas jus
nuo pradžios išsirinko išgelbėjimui per Dvasios
pašventinimą ir tiesos tikėjimą (2 Tes 2, 13).*

49. Kur dabar yra Kristus?

Kristus prisikėlė kūne iš kapo trečią dieną po mirties ir dabar sėdi Tėvo dešinėje. Jis valdo savo karalystę ir užtaria mus, kol sugrįš teisti ir atnaujinti visą pasaulį.

HK 47; ŽK 76, 354; AŠI XI, 11; XXI, 10

Kokia beribė Jo jėgos didybė mums, kurie tikime, veikiant jo galingai jėgai. Ja Jis veikė Kristuje, prikeldamas Jį iš numirusių ir pasodindamas savo dešinėje danguose, aukščiau už kiekvieną kunigaikštystę, valdžią, jėgą, viešpatystę ir už kiekvieną vardą, tariamą ne tik šiame amžiuje, bet ir būsimajame (Ef 1, 19–21).

50. Ką mums reiškia Kristaus prisikėlimas?

Prisikeldamas kūne, Kristus nugalėjo nuodėmę ir mirtį; visi, kurie Juo pasitiki, yra prikelti naujam gyvenimui šiame pasaulyje ir bus prikelti amžinajam gyvenimui ateisiančiame pasaulyje. Aną dieną mes būsime prikelti, o šis pasaulis bus atnaujintas. Tačiau tie, kurie nepasitiki Kristumi, bus prikelti amžinajai mirčiai.

TVK 28; VTI VIII, 4; XXXII, 2–3; XXXIII; HK 45; ŽK 74; AŠI XI, 11, 15

Aš nenoriu, kad jūs, broliai, liktumėte nežinioje dėl užmigusiųjų ir nusimintumėte kaip kiti, kurie neturi vilties. Jeigu tikime, kad Jėzus mirė ir prisikėlė, tai Dievas ir tuos, kurie užmigo su Jėzumi, atves kartu su Juo (1 Tes 4, 13–14).

51. Ką mums reiškia Kristaus įžengimas į dangų?

Kristus kūne įžengė į dangų dėl mūsų, kaip ir kūne atėjo į žemę dėl mūsų. Dabar Jis **užtaria mus Tėvo akivaizdoje**, ruošia mums vietą **ir siunčia mums savo Dvasią**.

HK 49–51; ŽK 77

Kristus mirė, bet buvo prikeltas ir yra Dievo dešinėje, ir užtaria mus (Rom 8, 34).

52. Kokią viltį mums teikia amžinasis gyvenimas?

Amžinasis gyvenimas primena mums, **kad** yra ne tik šis dabartinis puolęs pasaulis; greitai **mes gyvensime ir džiaugsimės Dievu amžinai naujajame mieste, naujame danguje ir naujoje žemėje. Mes būsimė** visiškai ir **amžiams išlaisvinti iš nuodėmės** ir gyvensime atnaujintais prikeltais kūnais **atnaujintoje kūrinijoje**.

TVK 1; HK 52, 123; ŽK 108

Ir aš pamačiau naują dangų ir naują žemę, nes pirmasis dangus ir pirmoji žemė praėjo ir jūros daugiau nebebuvo. Ir aš, Jonas, išvydau

šventąjį miestą – naująją Jeruzalę, nužengiančią iš dangaus nuo Dievo; ji buvo pasiruošusi kaip nuotaka, pasipuošusi savo sužadėtiniui. Ir išgirdau galingą balsą, skambantį iš dangaus: „Štai Dievo buveinė tarp žmonių. Jis apsigyvens pas juos, ir jie bus Jo tauta, ir pats Dievas, jų Dievas, bus su jais. Jis nušluostys kiekvieną ašarą nuo jų akių; nebebus daugiau mirties, nei liūdesio, nei dejonės, nei skausmo daugiau nebebus, nes kas buvo pirmiau – praėjo“ (Apr 21, 1–4).

Keller, Timothy
Shammas, Sam

Ke73 Naujasis miesto katekizmas / Timothy Keller, Sam Shammas; vertėjas Valdas Bačkulis. – Vilnius: Tikėjimo žodis, 2015. – 60 p.
ISBN 978-9986-675-62-8

Naujajame miesto katekizme klausimų atsakymų forma išdėstyta pagrindinės evangelinio krikščioniško tikėjimo temos ir doktrinos. Leidinys parengtas, pasinaudojant Kalvino Ženevos, Vestminsterio trumpuoju ir Didžiuoju katekizmais, ypač – Heidelbergo katekizmu. Naujajame miesto katekizme perteikti ir šių didžiųjų Reformacijos amžiaus katekizmų lobiai bei įžvalgos, ir paliesti kai kurie tikėjimo klausimai, kylantys žmonėms šiandien.

Viršelio dailininkas Andrius Živatkauskas
Maketavo Geda Žyvatkauskaitė

Leidykla „Tikėjimo žodis“,
Giluzio g. 15, LT-06202 Vilnius
Spausdino UAB BALTO, Utenos g. 41 A, LT-08217 Vilnius